

วารสารชัยภูมิปริทรรศน์

Journal of Chaiyaphum Review

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 (พฤษภาคม - สิงหาคม 2563)
Vol. 3 No. 2 (May – August 2020)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเป็นวารสารตีพิมพ์เผยแพร่บทความวิชาการ บทความวิจัย บทความทวิทัศน์หนังสือ และบทความวิชาการประเภทอื่นๆ
2. เพื่อเป็นสื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้เชิงวิชาการของนักวิจัยและนักวิชาการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ
3. เพื่อเป็นวารสารเสนอองค์ความรู้ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานุรักษ์ตามหลักการศึกษา เชิงพุทธศาสนาและศาสตร์ต่างๆ
4. เพื่อพัฒนาวารสารให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษาและเป็นการส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผลงานการวิจัยและบทความทางวิชาการทางพระพุทธศาสนาและศาสนาต่างๆ รวมทั้งปรัชญาให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐาน TCI

เจ้าของ

กองบรรณาธิการวารสารชัยภูมิปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ เลขที่ 97 หมู่ที่ 14 บ้านโนนเหลียม ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 082-134-1049, 082-443-9987

ที่ปรึกษา

พระพรหมบัณฑิต, ศ.ดร.

พระเทพภาวนาวิกรม

พระราชปริยัติกวี, ศ.ดร.

พระเทพปวรเมธี, รศ.ดร.

พระราชสีมาภรณ์

พระราชปริยัติมุนี, รศ.ดร.

พระราชสีมาภรณ์

พระโสภณรัตน์บัณฑิต, รศ.ดร.

พระสุธีรัตนบัณฑิต, รศ.ดร.

พระครูปริยัติกิตติธำรง, รศ.ดร.

พระมหาสมบุญ วุฑฒิโกโร, รศ.ดร.

รศ.ดร.สุรพล สุยะพรหม

ผศ.ดร.สุรพล พรหมกุล

ราชบัณฑิตกิตติมศักดิ์, กรรมการมหาเถรสมาคม

เจ้าคณะจังหวัดชัยภูมิ

อธิการบดี

รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร

รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา

คณบดีคณะพุทธศาสตร์

รองอธิการบดีวิทยาเขตนครราชสีมา

รองอธิการบดีวิทยาเขตขอนแก่น

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์

คณบดีคณะสังคมศาสตร์

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

รองอธิการบดีฝ่ายกิจการทั่วไป

อาจารย์ประจำหลักสูตรรัฐศาสตร์

บรรณาธิการ

พระศรีสังฆญาณมุนี, ดร.

บรรณาธิการผู้ช่วย

พระมหาวิฑูรย์ สิทธิเมธี, ดร.

ดร.พูนศักดิ์ กมล

นางสาวกมัยธร มงคลกุล

กองบรรณาธิการ

พระเมธีสุตาภรณ์, ผศ.ดร.

พระครูสังวรวิจิตร, ผศ.ดร.

พระครูใบฎีกาหัสดี กิตตินนโท, ผศ.ดร.

พระมหาปัญญาวรรณ สิริภโท, ผศ.ดร.

รศ.ดร.ประเวศ อินทองปาน

ศ.ดร.วัชร งามจิตรเจริญ

ดร.กนกกรส ผลากรกุล

ผศ.ดร.ตามใจ อริสุทธิโยธิน

อัญชลี ยุคล ณ อยุธยา

ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินบทความ

พระปลัดสุรวุฒิ ฉันทธมโม, ดร.

พระมหาหมื่นรินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ.ดร.

ผศ.ดร.วินัย ภูมิสุข

ดร.สุนทร ธนศิลปพิชิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ประธานกรรมการมูลนิธินายแพทย์สุจินต์ ผลากรกุล.

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตอีสาน

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ

ดร.ปรธกร ปุระกัน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.กาญจพงศ์ สุวรรณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.พูนศักดิ์ กมล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ
ดร.ทวี เลี้ยวประโคน	คณะศาสนาและปรัชญา มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.กฤตสุขชิน พลเสน	บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย
ดร.มนัสวี ศรีนนท์	สถาบันนวัตกรรมการเรียนรู้ มหาวิทยาลัยมหิดล

ฝ่ายจัดรูปเล่ม/สมาชิกวารสาร

พระมหาวิฑูรย์ สิทธิเมธี, ดร. ดร.พูนศักดิ์ กมล นางสาวกมัยธร มงคลกุล

พิมพ์ที่

วิทยาลัยสงฆ์ชัยภูมิ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ 97 หมู่ที่ 14 บ้านโนนเหลื่อม
ตำบลนาฝาย อำเภอเมืองชัยภูมิ จังหวัดชัยภูมิ 36000 โทรศัพท์ 082-134-1049, 082-443-9987

บทบรรณาธิการ

ความเจริญเติบโตของวารสารนั้นต้องพิจารณาในหลายเรื่อง ทั้งในเรื่องคุณภาพและปริมาณ กล่าวคือเรื่องคุณภาพนั้น ทุกความล้วนได้รับการพิจารณาตรวจสอบบทความอย่างละเอียดรอบคอบ ส่วนเชิงปริมาณนั้นก็ได้รับบทความในจำนวนที่มากเกินไปเพื่อสะดวกกับการบริหารจัดการวารสาร โดยฉบับนี้มีจำนวน 5 เรื่องดังนี้

1. เรื่อง **วิกฤตโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไร** โดย ศรุตานนท์ ขอบประดิษฐ์ สรุปว่า วิกฤตการณ์ของเชื้อไวรัสผู้ป่วยที่มีการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจ โดยจะแสดงอาการตั้งแต่ระดับความรุนแรงน้อย ได้แก่ คัดจมูก เจ็บคอ ไอ และมีไข้ โดยในบางรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการปอดบวมหรือหายใจลำบากร่วมด้วยบางรายเสียชีวิตได้แต่พบไม่บ่อยนัก แต่หากผู้สูงอายุและผู้ที่มีโรคประจำตัว เช่น เบาหวาน และโรคหัวใจ จะเป็นกลุ่มที่เสี่ยงต่อการเจ็บป่วยรุนแรงหากได้รับเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ใหม่ที่กำลังแพร่ระบาดหนักทั่วโลกตอนนี้ และเมื่อปลายปี 2562 จนถึง ณ ปัจจุบัน สถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ได้กระจายไปทั่วโลก โดยอัตราการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 นั้น ส่งผลกระทบจากการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้ จะส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและความเหลื่อมล้ำที่จะเพิ่มสูงขึ้นได้ ซึ่งผลกระทบในระยะสั้นเหล่านี้ อาจ ส่งผลไปสู่ผลกระทบระยะยาวได้ เช่น การที่ประเทศจะสูญเสียขีดความสามารถในการแข่งขันและการเจริญเติบโต ทางเศรษฐกิจในระยะยาว (Long-Term Economic Growth) เนื่องจากจะต้องใช้ทรัพยากรจำนวนมากในการ ป้องกันและรักษาเชื้อไวรัสโควิด-19 นี้ จนขาดแคลนทรัพยากรในการลงทุน ในโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น นอกจากนี้ ยังเกิดการสูญเสียทางด้านทุนมนุษย์ (Human Capital) ของประเทศ ที่จะต้องเจ็บไข้ได้ป่วยเรื้อรัง (เช่น โรคที่เกี่ยวข้องกับปอด) หรือการที่เด็ก นักเรียนนักศึกษาจะต้องหยุดเรียน โดยเฉพาะในประเทศที่มีฐานะยากจนที่ระบบการพัฒนาทุนมนุษย์อย่าง ระบบสาธารณสุขและระบบการศึกษายังไม่ครอบคลุมทั่วถึงนัก เมื่อคนไม่สามารถเดินทางออก จากบ้านได้ ธุรกิจจำนวนมากจึงได้ รับผลกระทบโดยตรง ไม่ว่าจะเป็น ธุรกิจร้านอาหาร ธุรกิจค้าขาย ธุรกิจ ท่องเที่ยว ฯลฯ ในช่วงไม่กี่เดือนที่ผ่านมา บริษัทและห้างร้านจำนวนมาก ต้องทยอยปิดตัว และในยุคที่มีการเปลี่ยนแปลงทั้งสภาพแวดล้อม โรคอุบัติใหม่ และพฤติกรรมการใช้ชีวิตอย่างฉับพลัน ความหมายของ “New Normal เป็นการเรียนรู้วิถีชีวิตปกติรูปแบบใหม่เพื่อป้องกันตนเองและผู้อื่น คนที่ยังไม่ติดก็ระวังตัว มีการใส่หน้ากากอนามัย ล้างมือให้ถูกต้อง ไม่เอามือไปสัมผัสบริเวณใบหน้า มีระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) ใช้ชีวิตในพื้นที่ส่วนรวม มีระยะห่างประมาณ 2 เมตร สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญและจะเป็นมาตรฐานในการดำเนินชีวิตของเราไปอีกนาน หรืออาจเป็นพฤติกรรมที่ต้องทำตลอดไป เพื่อไม่ให้เกิดการแพร่ระบาดโรคทางเดินหายใจอื่นๆ ไม่เฉพาะโควิด-19

2. เรื่อง **เป้าหมายของพระธรรมทูตไทยสายอินเดีย-เนปาลในการจัดการวัดเชิงวัฒนธรรม** โดย พระกิตติพงษ์ จิตคุตโต (หอมดอก) สรุปว่า บทความเรื่อง “เป้าหมายของพระธรรมทูตไทยสายอินเดีย-เนปาลในการจัดการวัดเชิงวัฒนธรรม” ผู้เขียนชี้ให้เห็นว่า พระธรรมทูตไทยสายอินเดีย-เนปาล ได้วางเป้าหมาย 4 ด้าน (ภาวนา) คือ 1) ด้านกายภาวนา 2) ด้านศีลภาวนา 3) ด้านจิตตภาวนา และ 4) ด้านปัญญาภาวนา เป็นการบูรณาการ สิ่งสะท้อนให้เห็นที่เด่นชัดคือ ในด้านทางด้านกายภาพในมิติเชิงพื้นที่ด้านภูมิศาสตร์ หรือภูมิประวัติศาสตร์, สถาปัตยกรรมหรือถาวรวัตถุ สิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ที่ให้ความสำคัญ

กลมกลืนเข้ากับท้องถิ่นให้มากที่สุด เพื่อไม่ให้ก่อให้เกิดความแปลกแยก ทั้งนี้พระธรรมทูตไทยยังส่งเสริมอนุเคราะห์ผู้คนในท้องถิ่นรอบวัดในด้านปัจจัย 4 อีกด้วย

3. เรื่อง **ความรู้ตามแนวทางของพระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต)** โดย ทวี เลี้ยวประโคน พนมนคร มีราคา มณีสวี ศรีนนท์ สรุพบว่า บทความเรื่องนี้ เป็นการนำเสนอเกี่ยวกับแนวความรู้ตามแนวทางของของพระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) ซึ่งเป็นพระภิกษุในพระพุทธศาสนาในยุคปัจจุบันที่มีบทบาททางการศึกษามาก โดยจะเห็นได้ว่าแนวทางเกี่ยวกับความรู้ของท่านนั้นจะเน้นไปที่กระบวนการพัฒนาการศึกษาหรือพัฒนาคนด้วยหลักไตรสิกขา ซึ่งประกอบไปด้วยศีล สมาธิ และปัญญา

4. เรื่อง **บทวิจารณ์หนังสือเรื่อง โอปปาติกะ ชีวิตหลังความตาย ผู้เขียน ดร.บรรจบ บรรณรุจิ** โดย พระภัทรชาพงษ์ สิริภทฺโท (กำชัยภูมิ) สรุพบว่า จากการอ่านหนังสือเล่มนี้ ทำให้ผู้วิจารณ์เริ่มไม่มั่นใจกับผลงานหนังสือเล่มอื่น ๆ ของผู้เขียน ผลงานหนังสือ โอปปาติกะ ชีวิตหลังความตายนี้ เป็นการนำเอาเรื่องเล่าเกี่ยวสิ่งเร้นลับ ผสมกับเรื่องในคัมภีร์ทางพุทธศาสนา มาเสนอ คุณค่าด้านวรรณกรรมของหนังสือช่วยสนับสนุนแนวคิดความเชื่อเกี่ยวจิตวิญญาณได้มากที่สุดทีเดียว เนื้อหาในหนังสือจึงออกมาในแนวชาวบ้านทั่วไป ไม่ถึงขั้นหนังสือวิชาการ แม้จากคำนำ ผู้เขียนจะออกตัวว่าเป็นงานเขียนติดวิชาการก็ตาม ผู้วิจารณ์อ่านแล้วไม่ได้คิดเช่นนั้น หนังสือเล่มนี้ พยายามปลุกฝังความเชื่อเกี่ยวกับภุติวิญญานอย่างแท้จริง เนื้อหาของหนังสือเราสามารถหาได้จากเรื่องเล่าประสบการณ์ผีหลอกทั่วไป ที่ชาวบ้านมักนำมาเล่าสู่กันฟัง เรื่องแบบนี้จะถูกชาวบ้านนำมาเล่าสู่กันฟังในยามพบปะหน้ากัน หรือพูดคุยกันในยามว่าง เพื่อความบันเทิงทางอารมณ์ เพราะเรื่องราวเกี่ยวกับภุติวิญญานนี้เป็นความเชื่อส่วนบุคคลที่เกิดขึ้นจากความหวาดกลัวของผู้คนในโลก เรื่องภุติวิญญานมีเล่ากันทั่วโลกและก็ไม่เคยตกยุคสมัย โอปปาติกะ ถูกใช้เป็นชื่อหนังสือ ศัพท์ใหม่ที่ผู้คนยังไม่คุ้นเคยมากนัก โอปปาติกะ หมายถึง อุปติขันธ์ของสัตว์โลก ย่อมรับว่าคำนี้ ไม่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไป อาจจะเป็นความหมายของมโนยากที่จะอธิบายกันให้เข้าใจได้ คำนี้ ใช้กับอะไร หมายถึงอะไรกัน เราอาจจะคุ้นเคยกับคำว่า จูติ ปฏิสนธิ มากกว่า คำว่า โอปปาติกะ ซึ่งเป็นกลุ่มคำเดียวกัน แม้แต่สองคำว่า จูติ และปฏิสนธิ มีการนำมาใช้เยอะ แต่ส่วนมากมักจะใช้ผิดความหมายกันเฉยเมื่อคำว่า โอปปาติกะ มาเป็นปกหนังสือ เราคาดหวังจะพบเจอสิ่งแปลกใหม่ในหนังสือเล่มนี้เหมือนชื่อของหนังสือ แต่หนังสือเต็มไปด้วยเรื่องเล่าภุติวิญญานด้วยท่วงทำนองการเล่าแบบไทย ๆ การเล่าเรื่องผีหลอกที่คนทั่วไปนิยมกัน ถ้าผู้อ่านเคยได้อ่านหนังสือนิยายผี หรือเคยได้ฟังเรื่องเล่าประสบการณ์ทางวิญญาณ ผู้อ่านจะได้อารมณ์อย่างเดียวกันนั้นในหนังสือเล่มนี้ หนังสือเล่มนี้ไม่มีอะไรใหม่ หนังสือเล่มนี้เป็นการเล่าเรื่องราวของผีสาร ทั้งผีสารในคัมภีร์ทางศาสนา และผีสารในสังคมของคนทั่วไป ลักษณะการนำเสนอเป็นเรื่องเป็นราว เหมือนกับนิยายทั่วไป แต่ไม่ได้หวือหวาเหมือนนวนิยายสมัยใหม่ ยังเป็นการเล่าลำดับเรื่องราวแบบง่ายทั่วไป เริ่มจากต้นเรื่องไปเรื่อยสู่จุดจบของเรื่อง เพื่อนำเสนอความเชื่อเกี่ยวกับภุติวิญญาน ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดและสไตล์การเล่าเรื่องของนิทานผี ถ้าผู้อ่านเป็นนักอ่านหนังสือทั่วไปคงไม่ติดใจอะไรกับหนังสือเล่มนี้ บางคนอาจจะชอบหนังสือเล่มนี้ เพราะผู้อ่านได้พบเรื่องราวของผีที่มาจากคัมภีร์ทางศาสนาและเรื่องราวของผีตามความเชื่อของคนในยุคปัจจุบันไปพร้อมกัน แต่สำหรับนักอ่านงานวิชาการด้านศาสนา หรือพวกนักอ่านเพื่อแสวงหาแนวคิดใหม่ ๆ อาจจะไม่ชอบหนังสือเล่มนี้ สรุพบ หนังสือเล่มนี้เป็นการนำเสนอเรื่องราวของภุติ วิญญาณ ที่มาจากคัมภีร์บ้าง ประสบการณ์ของผู้คนในยุคปัจจุบันบ้าง บางช่วงบางตอน ผู้เขียนได้นำหลักธรรมคำสอนทางศาสนา มาแทรกบ้าง เพื่อเพิ่มความหลากหลายด้านความเชื่อและอาจจะช่วยทำให้เรื่องเล่าเหล่านี้มีความเป็นจริงเป็นจังมากขึ้น

5. เรื่อง **ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน** โดย สมศักดิ์ สงวนดี สรุพบว่า ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานคือความรู้สึกดีมีเจตคติทางบวก อันเนื่องมาจากบุคคลทำงานแล้วได้รับการ

ตอบสนองความต้องการตามคาดหวังไว้ ปัจจัยสำคัญของการสร้างความพึงพอใจในงานนั้น ผู้บริหารจะต้องสร้างแรงจูงใจให้กับตัวเองและผู้ใต้บังคับบัญชา ส่วนผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จนั้นจะต้องมีสามัญสำนึกที่ดี และมีความสามารถที่จะวินิจฉัย วิเคราะห์ ช่างสังเกตและสนใจมองลึกลงไปถึงความแตกต่างในตัวผู้ใต้บังคับบัญชา และการติดต่อสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ จึงจะส่งผลให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพบรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่ตั้งไว้

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
บทบรรณาธิการ	ง
สารบัญ	ช
วิกฤตโควิด 19 ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคมอย่างไร (Covid 19 Crisis Affect Social Change)	1
ศรุตานนท์ ชอบประดิษฐ์	
เป้าหมายของพระธรรมทูตไทยสายอินเดีย-เนปาลในการจัดการวัดเชิงวัฒนธรรม (The Goal of Thailand Dhammaduta Bhikkhus in India – Nepal in the cultural of Temple management)	15
พระกิตติพงษ์ จิตคุตโต (หอมดอก)	
ความรู้ตามแนวทางของพระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตฺโต) (Knowledge according to the guidelines of Phra Brahma Pandit (Prayoon Dhammajitto)	22
ทวี เลี้ยวประโคน พนมนคร มีราคา มนัสวี ศรีนนท์	
บทวิจารณ์หนังสือ เรื่อง โอปปาติกะ ชีวิตหลังความตาย ผู้เขียน ดร.บรรจบ บรรณรุจิ พระภัทรชาพงษ์ สิริภทโท (กำชัยภูมิ)	27
ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการปฏิบัติงาน (Factors Affecting to Job Satisfaction)	34
สมศักดิ์ สงวนดี	
จริยธรรมการตีพิมพ์บทความในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์	40
การเตรียมต้นฉบับเพื่อการเสนอจัดพิมพ์ในวารสารชัยภูมิปริทรรศน์	42